

Seurakysely 2019

Raportti

Sisällysluettelo

1.	Taustatietoja vastaajista.....	1
2.	Seurojen jäsenistö	2
3.	Seurojen ei-kilpailullinen harrasteliikunta	4
3.1.	Lasten ja nuorten harrastetoiminta	4
3.2.	Aikuisten kunto- ja terveysliikunta	6
3.3.	Seurojen tarjoamat palvelut muille tahoille	8
4.	Seurojen kilpailullinen uintiurheilutoiminta	9
5.	Seurojen työntekijät ja vapaaehtoiset.....	11
5.1.	Päätoimiset työntekijät	11
5.2.	Osa-aikaiset työntekijät.....	14
5.3.	Vapaaehtoiset seuratoimijat	15
5.4.	Seuratoimijat kokonaisuutena	16
6.	Seurojen käyttämät Uimaliiton palvelut.....	18
7.	Strategiat, liikunnallinen elämäntapa, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo sekä epäasialliseen käytökseen puuttumisen mallit seurojen toiminnassa.....	18
8.	Yhteenveto	23

Suomen Uimaliiton Seurakysely 2019

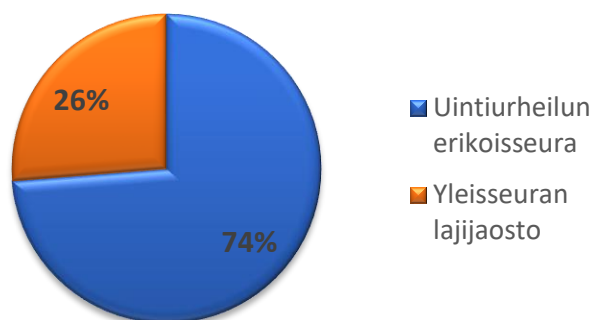
Uimaliitto toteuttaa vuosittain jäsenilleen Seurakyselyn, minkä avulla kartoitetaan toimintaa ja sen laajuutta uintiurheiluseuroissa sekä seurataan liiton strategian toteutumista. Kysely uudistettiin vuonna 2013 Uimaliiton strategian suuntaisesti, samalla huomioiden opetus- ja kulttuuriministeriön muuttuneet valtionjakoperusteiden kriteerit. Uimaliiton strategian päivityksen (2017-2020) myötä kyselyyn nostettiin mukaan muutamia uusia teemoja, joiden avulla voidaan selvittää strategisten tavoitteiden saavuttamista. Uimaliiton pitkän tähtäimen tavoitteena on varmistaa laadukas ja osaava seuratoiminta, jonka avulla tuetaan myös yhteisiä valtakunnallisia tavoitteita lisätä liikettä ja menestyvää urheilua. Tämän saavuttamiseksi muun muassa tutkitaan seurojen toimintaa erilaisin kyselyin, tunnistetaan seurojen erilaisia tarpeita, järjestetään seura- ja aluekohtaisia sekä toteutetaan koulutuksia ja tehdään laatusuoratyötä. Tavoitteena on seurojen osaamisen ja toiminnan lisääminen ja laajentaminen, liiton palvelutarjonnan kehittäminen seurojen tarpeisiin sekä seurojen pitkäjänteisen suunnittelun tukeminen.

Seurakyselystä tehdään vuosittain raportti, joka julkaistaan Uimaliiton kotisivuilla sekä lähetetään sähköisesti seuroille. Tulosten avulla seura voi verrata omia toimintalukujaan suhteessa muihin, seurata vuosittain oman toimintansa kehittymistä sekä käyttää raportin lukuja ja tietoja tukena kuntayhteistyössä. Raportit edellisiltä vuosilta löytyvät Uimaliiton verkkosivuilta kohdasta [Uimaliitto/Julkaisut](#). Seurakyselyn kysymykset löytyvät Uimaliiton verkkosivuilta kohdasta [Uimaliitto/Julkaisut](#). Suora linkki Seurakysely 2019 kysymyksiin [tässä](#).

1. Taustatietoja vastaajista

Seurakysely toteutettiin verkkokyselynä tammi-helmikuussa 2020. Kyselylinkki saatteineen lähetettiin seurojen puheenjohtajille tai toiminnanjohtajille 9.1.2020, vastausajan ollessa runsaat kolme viikkoa. Seurakohtaisia muistutuksia lähetettiin useamman kerran sähköpostitse. Kyselyyn vastasi yhteensä 120 seuraa, mikä on 89 prosenttia kaikista jäsenseuroista (vuoden 2019 lopussa 135 seuraa) ja 91 prosenttia kyselyajankohtana toimivista aktiivisista seuroista (132 seuraa, joissa jotain toimintaa). Vastaamatta jättäneistä seuroista yksi edusti äänimäärällä mitattuna kahden äänen seuraa, loput vastaamatta jättäneet olivat yhden äänen seuroja. Vastaajista 37 prosenttia oli seurojen puheenjohtajia, reilu neljäsosa (27 %) päätoimisia tai osa-aikaisia toimijoita, 14 prosenttia hallituksen tai johtokunnan jäseniä.

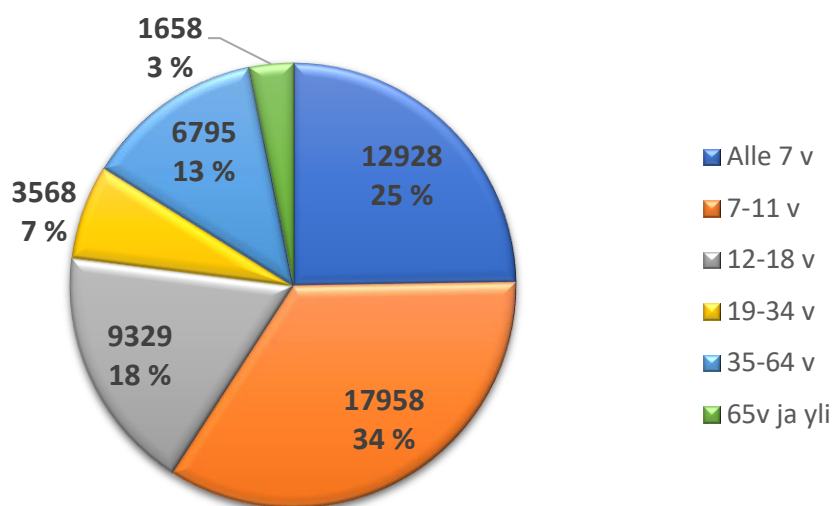
Selkeästi suurin osa (74 %) vastanneista seuroista oli uintiurheilun erikoisseuroja, muiden ollessa yleisseuran lajijaostoja (26 %).

Kuvio 1. Seurojen jaottelu yleis- ja erikoisseuroihin (n=120)

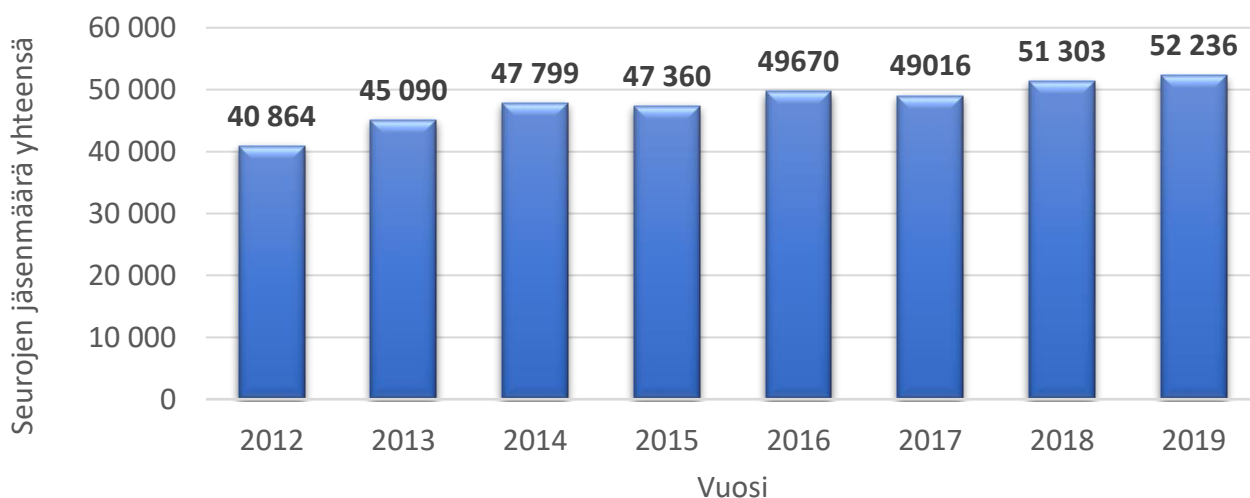
2. Seurojen jäsenistö

Vastanneissa seuroissa oli yhteensä 52 236 jäsentä, mikä on lähes 1 000 enemmän kuin edellisenä vuonna (vuonna 2018 jäseniä 51 303 henkilöä). Suurin osa (59 %) jäsenistä oli alle 12-vuotiaita. Näistä 7–11-vuotiaiden osuus oli noin kolmannes (34 %) ja alle 7-vuotiaiden osuus neljännes (25 %) jäsenistöstä. 12–18-vuotiaiden nuorten osuus oli 18 prosenttia, 19–34-vuotiaiden 7 %, 35–65-vuotiaiden 13 % ja 65 vuotta täyttäneiden osuus 3 % koko jäsenistöstä. Edellisvuoteen verrattuna alle 7-vuotiaiden osuus jäsenistöstä on laskenut (vuonna 2018 30 %), kun taas 12–18-vuotiaiden nuorten osuus oli hieman kasvanut (vuonna 2018 14 %). Jäsenmäärä ei anna koko kuvaa uimaseurojen toiminnassa mukana olevista, koska osa seuroista tarjoaa toimintaa myös seuran ulkopuolisille henkilöille, ja kaikki toimijat eivät ole seuran jäseniä.

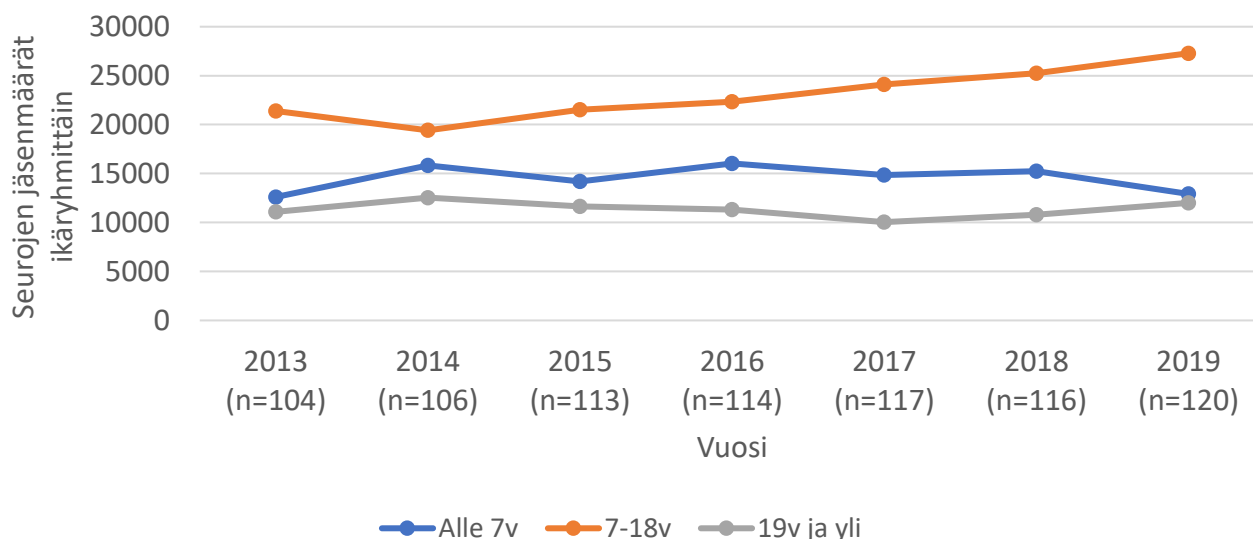

Kuvio 2. Seurojen jäsenmäärät ikäryhmittäin, yhteensä 52 236 jäsentä (n=120)

Seurojen jäsenmäärä on hienoisesti noussut edellisvuoteen verrattuna (kuvio 3). Jäsenmäärät on jaoteltu vuodesta 2017 saakka eri tavalla aiempiin vuosiin verrattuna, joten suoria vertailuja eri ikäryhmien kesken ei voida tehdä pidemmällä aikavälillä. Käytössä olevat ikäryhmittelyt noudattelevat opetus- ja kulttuuriministeriön linjauksia. Vertailua voidaan kuitenkin tehdä ikäryhmäjaottelulla alle 7 v / 7–18 v / 19 v ja yli (kuvio 4).

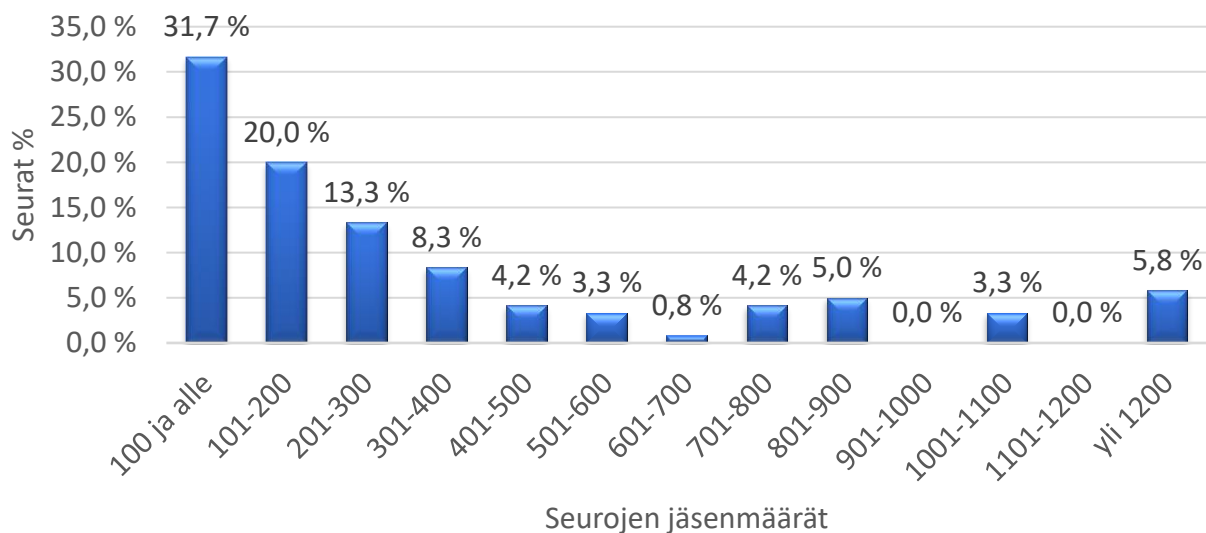

Kuvio 3. Seurojen jäsenmäärien kehitys vuosina 2012 – 2019

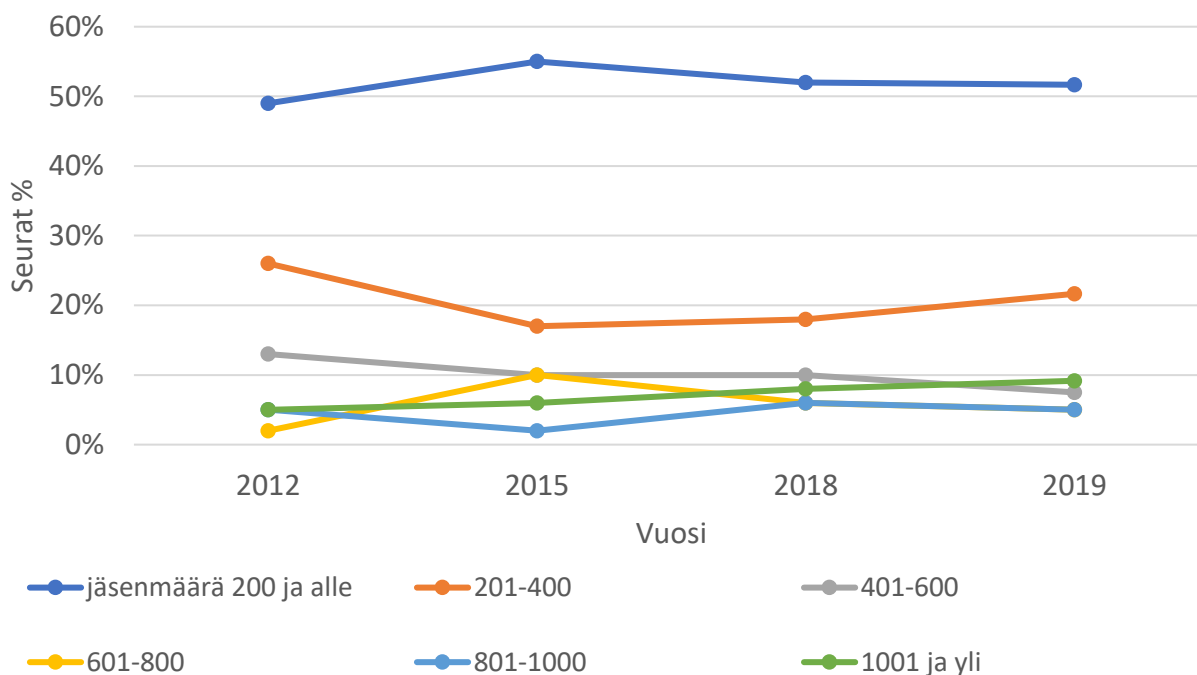

Kuvio 4. Seurojen jäsenmäärät ikäryhmittäin, kehitys vuosina 2013 - 2019

Uimaseurojen jäsenmäärät vaihtelivat alle kymmenestä reiluun 10 000:een (kuvio 5). Alle 100 jäsenen seuroja oli vastanneista vajaa kolmannes (32 %). Yli puolella seuroista (52 %) oli jäseniä korkeintaan 200 henkilöä. 73 prosentilla seuroista oli enintään 400 jäsentä. 19 %:lla seuroista jäsenmäärä on yli 600. Kuudella prosentilla seuroista (7 seuraa) jäsenmäärä ylittää 1 200 henkilöä. Edellisiin toimintavuosiin verrattuna seurojen jakautuminen jäsenmäärän mukaisesti on saman tyyppistä. Kuvio 6 nähdään seurojen jäsenmääräluokkien kehitystä vuosien 2012 ja 2019 välisenä aikana. Tuloksia luettaessa on huomioitava kyselyyn vastaamattomien seurojen määrä kokoluokkiin. Vastausmäärä on vuosi vuodelta noussut (ks. esim. kuvio 4), ja vastaamatta jättäneet seurat edustavat pääsääntöisesti jäsenmääriltään pienimpiä seuroja.

Kuvio 5. Seurat luokiteltuna jäsenmäärän mukaan (n=120)

Kuvio 6. Seurojen jäsenmääräluokkien kehityksen vertailua eri vuosina (v 2012 n=103 , v 2015 n=113 , v 2018 n=116, v 2019 n=120)

3. Seurojen ei-kilpailullinen harrasteliikunta

Seuroja pyydettiin kirjaamaan eri toiminnoissa mukana olleet harrastajat erikseen lasten ja nuorten sekä aikuisten kohdalla. Ikäjaottelu on opetus- ja kulttuuriministeriön kriteerien mukainen, ja tällaisenaan pysynyt seurakyselystä 2013 lähtien.

3.1. Lasten ja nuorten harrastetoiminta

Lasten ja nuorten (18 v ja nuoremmat) ei-kilpailullisessa harrastetoiminnassa oli mukana 43 817 henkilöä. Näistä seurojen jäseniä oli 87 prosenttia (38 311 henkilöä). Jäsenten osuus on sama kuin edellisenä vuonna, ja vuoteen 2016 verrattuna jäsenten osuus on kasvanut yhdeksällä prosentilla. Toiminnassa mukana olevien määrä on noussut viime vuodesta lähes 3 300 henkilöllä (8 % nousu). Määrällisesti eniten harrastajia oli Vesitaiturit-ikäisissä (noin 3–7-vuotiaat). 76 seuraa (63 %) järjesti harrastetoimintaa tälle kohderyhmälle, tarjoten esimerkiksi Vesipeuhuloita sekä eritasoisia uimakouluja. Tässä toiminnassa mukana oli 21 888 lasta, mikä on reilut 3 700 enemmän kuin edellisenä vuonna. Yhteensä 111 seuraa (vuonna 2018 107 seuraa) järjesti lasten ja nuorten ei-kilpailullista harrastetoimintaa.

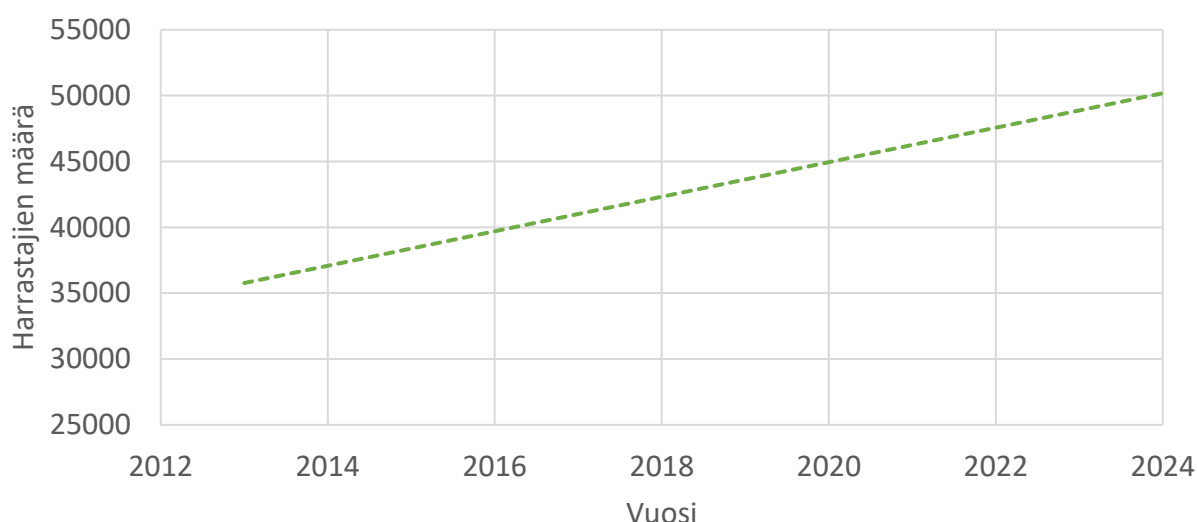
Suurimmat harrastajamäärien prosentuaaliset lisäykset tapahtuivat Junior Lifesaver -toiminnassa, räpyläuinnissa, vesipallon lajikouluissa, sekä Vesitaiturit-ikäisten (noin 3–7-vuotiaat) toiminnassa. Edellä mainituista Junior Lifesaver -toiminnassa sekä vesipallon lajikouluissa myös toimintaa toteuttavien seurojen määrä oli noussut. Kohdassa ”Muut” vastaajat mainitsivat järjestävänsä muun muassa erimittaisia ja sisältöisiä liikuntaleirejä, erilaisia yhteistyöuimakouluja, uintikerhotoimintaa, yksityisopetusta, toimintaa maahanmuuttajille, allaskiekkoa, triathlonia, trampoliini-, akrobatia- ja sukelluskursseja. Huomionarvoista on myös merenneitouinnin harrastajat, joita kirjattiin olevan kuudessa seurassa yli 100 harrastajaa. Merenneitouinti on noussut ensimmäistä kertaa tässä määrin esiin harrastuksena seuroissa.

Suurimmat harrastajamäärien prosentuaaliset vähenemiset ovat tapahtuneet taitouinnin lajikouluissa, vauva- ja perheuinnissa sekä kohdan ”Muut” toiminnoissa.

Taulukossa 1 näkyvät harrastajamäärät sekä toimijaseurojen määrät vuosina 2018 ja 2019. Kuviossa 7 näkyy toimintojen kehittyminen hieman pidemmällä ajalla (2012 – 2019) sekä ennuste vuoteen 2024.

LAPSET JA NUORET (18v ja alle)	Harrastaja- määrä 2018	Harrastaja- määrä 2019	Järjestävät seurat % 2018	Järjestävät seurat % 2019	Harrastaja- määrien muutos vuoteen 2018
Vauva- ja perheuinti (vauvat, lapset)	1 838	1 695	20 %	18 %	-8 %
Vesitaiturit (n 3-7v uintitoiminta, esim. Vesipeuhula, uimakoulut)	18 166	21 888	67 %	63 %	20 %
Vesiralli	8 236	8 213	57 %	55 %	0 %
Tekniikkaralli tmv uinnin lajikoulu	4 711	5 100	64 %	67 %	8 %
Uimahyppyjen lajikoulu tmv	913	899	9 %	10 %	-2 %
Taitouinnin lajikoulu tmv	216	195	9 %	8 %	-10 %
Vesis tmv vesipallon lajikoulu	218	319	7 %	12 %	46 %
Harrasteryhmät	4 145	3 896	66 %	69 %	-6 %
Vammais-/erityisryhmät	255	269	20 %	18 %	5 %
Junior Lifesaver -toiminta	111	195	5 %	6 %	76 %
Räpyläuinti	30	51	3 %	3 %	70 %
Muut	1713	1097	17 %	16 %	-36 %
Yhteensä	40 552	43 817			8 %

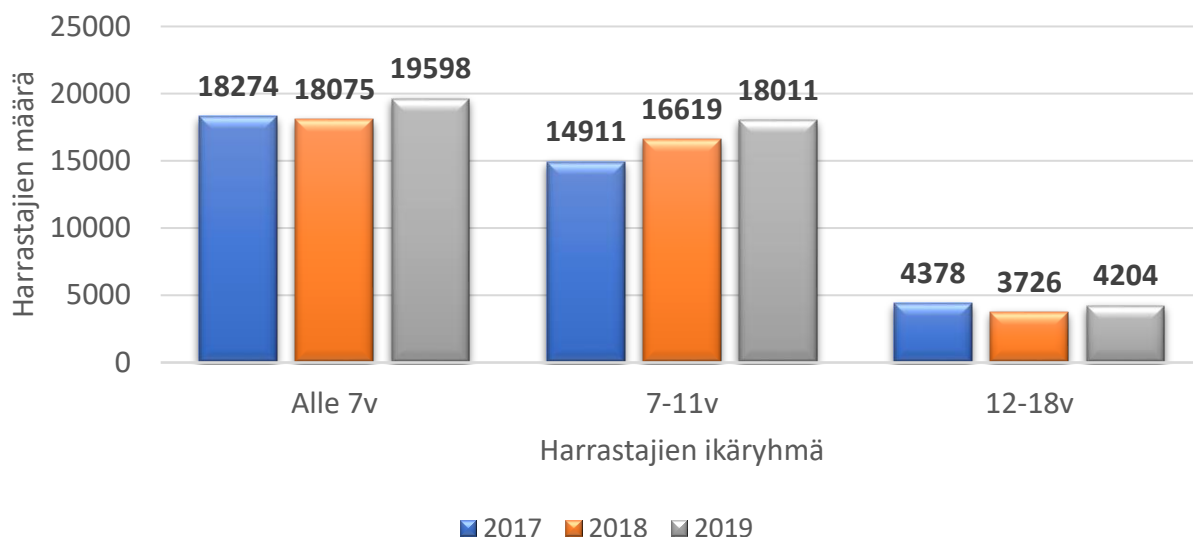
Taulukko 1. Lasten ja nuorten harrastetoiminta seuroissa vuonna 2018 (n=116) ja 2019 (n=120)

Kuvio 7. Lasten ja nuorten ei-kilpailullisen harrastetoiminnan määrän kehitys vuosina 2013 – 2019 ja ennuste vuoteen 2024

Seuroja pyydettiin kirjaamaan lasten ja nuorten ei-kilpailullisessa harrastetoiminnassa mukana olevien henkilöiden määrät ikäryhmittäin. Kuviossa 8 näkyy suurimman osan (90%) harrastajista olevan alle 12-vuotiaita.

Vertailuvuosina on käytetty vuotta 2017 ja 2018, niitä ennen tällaista kysymystä ei ole kysytty. Ikäryhmäjaottelu on monella vastaajalla arvio harrastajista, joten harrastajien yhteenlaskettu määrä ei ole sama tässä kuin taulukossa 1, johon seurat kirjasiivat harrastajamäärät tarkemmin.

Kuvio 8. Seurojen ei-kilpailulliseen harrastetoimintaan osallistuvien lasten ja nuorten ikäjakauma

3.2. Aikuisten kunto- ja terveysliikunta

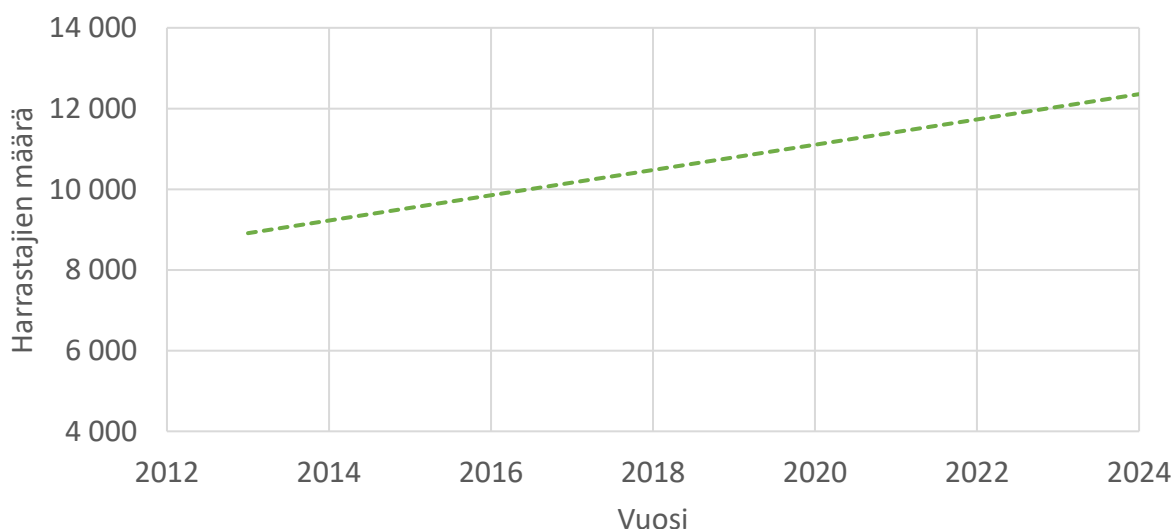
Seurojen järjestämään aikuisten kunto- ja terveysliikuntatoimintaan osallistui 10 302 henkilöä, joista 71 prosenttia oli seuran jäseniä. Edellisenä vuonna seuran jäseniä oli aikuisharrastajista 63 prosenttia, joten kasvu on tässä ollut merkittävää. Harrastajien määrä on aavistuksen korkeampi edellisvuoteen verrattuna. Määrällisesti suurimmat harrastajamäärien nousut ovat tapahtuneet aikuisten uimakouluissa, avantouinnissa sekä tekniikkaryhmissä. Tekniikkaryhmiä toteuttavia seuroja oli myös tullut eniten lisää edellisvuoteen verrattuna, kun taas aikuisten uimakouluja järjestävien seurojen määrä on vähentynyt. Harrastajamäärissä suurin lasku on tapahtunut vauva- ja perheuinnissa, vesijuoksussa ja kohtaan ”Muut”-kirjatuissa toiminnoissa.

Kohtaan ”Muut” oli kirjattu muun muassa triathlon, maahanmuuttajille suunnattu toiminta, merenneitointi, seuran avoimet perhevuorot, muille yhdistyksille suunnattu toiminta sekä erilaiset lajitoiminnot, kuten sukellus ja uimahypyt. Yhteensä 99 seuraa järjesti harrastetoimintaa aikuisille, kun vuonna 2018 toimintaa järjesti 89 seuraa.

Taulukossa 2 näkyvät harrastajamäärät sekä toimijaseurojen määrät vuosina 2018 ja 2019. Kuviossa 9 näkyy toimintojen kehittyminen hieman pidemmällä ajalla (2012 – 2019) sekä ennuste vuoteen 2024.

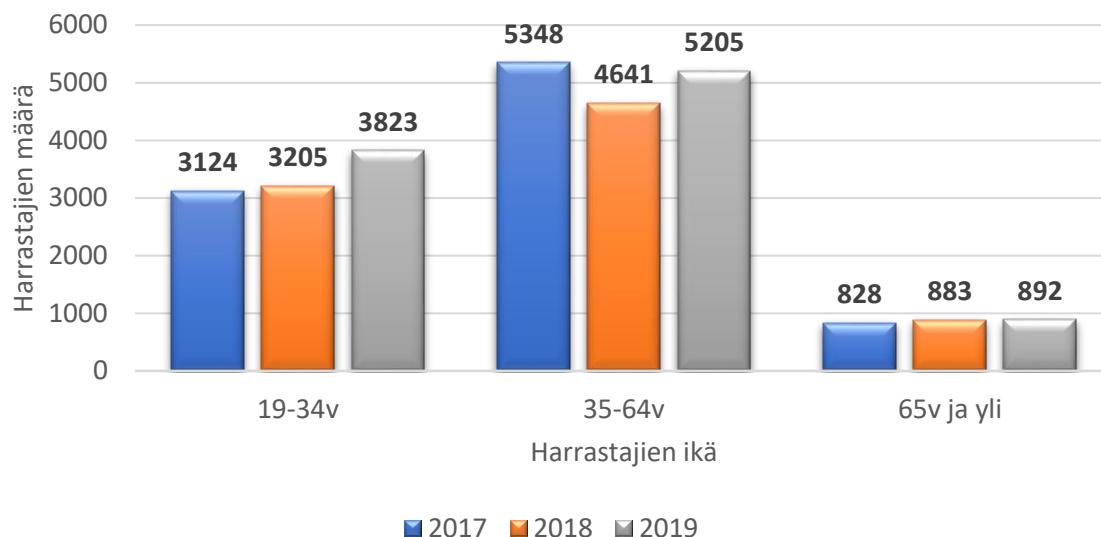
AIKUISTEN KUNTO- JA TERVEYSLIIKUNTA	Harrastaja-määrä 2018	Harrastaja-määrä 2019	Järjestävät seurat % 2018	Järjestävät seurat % 2019	Harrastaja-määrien muutos vuoteen 2018
Vauva- perheuinti (toiminnassa mukana olevien aikuisten määrä)	2354	1590	16 %	19 %	-32 %
Aikuisten uimakoulut	952	1741	34 %	23 %	83 %
Aikuisten tekniikkaryhmät (esim. Ui Kunnolla-kurssi)	2366	2958	42 %	51 %	25 %
Vesivoimistelu ja HydroBic	762	784	10 %	8 %	3 %
Vesijuoksu	28	25	1 %	1 %	-11 %
Harraste- ja kuntoryhmät	1409	1531	48 %	49 %	9 %
Avantouinti	913	1165	6 %	5 %	28 %
Vammais-/erityisryhmät	75	81	10 %	8 %	8 %
Muut	1222	427	13 %	9 %	-65 %
Yhteensä	10081	10302			2 %

Taulukko 2. Aikuisten kunto- ja terveysliikunta seuroissa vuonna 2018 (n=116) ja 2019 (n=120)

Kuvio 9. Aikuisten ei-kilpailullisen harrastetoiminnan määrän kehitys vuosina 2013 – 2019 ja ennuste vuoteen 2024

Seuroja pyydettiin kirjaamaan aikuisten ei-kilpailullisessa harrastetoiminnassa mukana olevien henkilöiden määrät ikäryhmittäin. Kuviosta 10 näkyy suurimman osan (52 %) harrastajista olevan 35–64-vuotiaita. Vertailuvuotena on käytetty vuosia 2017 ja 2018, niitä ennen tällaista kysymystä ei ole kysytty. Ikäryhmäjaottelu on monella vastaajalla arvio harrastajista, joten harrastajien yhteenlaskettu määrä ei ole sama tässä kuin taulukossa 2, johon seurakirjasivat harrastajamäärät tarkemmin.

Kuvio 10. Seurojen ei-kilpailulliseen harrastetoimintaan osallistuvien aikuisten ikäjakauma

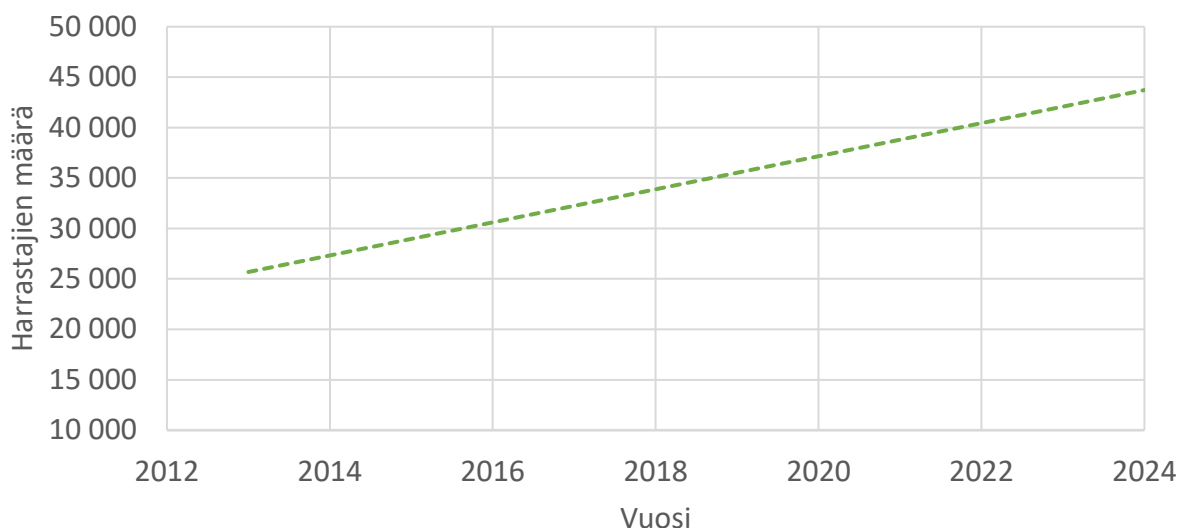
3.3. Seurojen tarjoamat palvelut muille tahoille

Kyselyssä kartoitettiin myös seurojen tarjoamia palveluita muille kuin seuran jäsenille. Tällaisen toiminnan piirissä oli yhteensä 37 728 osallistujaa, mikä on lähes 3 000 osallistujaa enemmän kuin edellisenä vuonna. Kouluille järjestettävän toiminnan piiriin on tullut lähes 3 300 osallistujaa lisää, muiden tahojen kohdalla osallistujamäärät ovat laskusuunnassa. Muihin ryhmiin oli kirjattu muun muassa toimintaa muiden lajien seuroille, muille yhdistyksille, yksityisille henkilöille, erilaiset kunnan/kaupungin yhteistyömallit, tapahtumiin liittyvät toiminnot ja erityyppiset kokeilut.

Taulukossa 3 näkyvät osallistujamäärät sekä toimijaseurojen määrät vuosina 2018 ja 2019. Kuviossa 11 näkyy toimintojen kehittyminen hieman pidemmällä ajalla (2012 – 2019) sekä ennuste vuoteen 2024.

TAHO	Osallistujien määrä 2018	Osallistujien määrä 2019	Palvelua tarjoavat seurat % 2018	Palvelua tarjoavat seurat % 2019	Osallistujamäärien muutos vuoteen 2018
Koulut	28 025	31 315	23 %	22 %	11 %
Päiväkodit tai esiopetusryhmät	4 656	4 445	10 %	12 %	-5 %
Yritykset ja yhteistyökumppanit	1 368	1 221	26 %	29 %	-12 %
Muut ryhmät	844	747	19 %	12 %	-13 %
Yhteensä	34 893	37 728			8 %

Taulukko 3. Seurojen tarjoamat vesiliikuntapalvelut muille tahoille vuosina 2018 (n=116) ja 2019 (n=120)

Kuvio 11. Seurojen muille tahoille tarjoamien vesiliikuntapalveluiden määrän kehitys vuosina 2013 – 2019 ja ennuste vuoteen 2024

4. Seurojen kilpailullinen uintiurheilutoiminta

Uimaseuroissa Uimaliiton alaisina kilpailulajeina ovat uinti, vesipallo, uimahypyt ja taitouinti. Lisäksi kesällä järjestetään avovesiuinnin SM-kilpailut. Kilpailulajit muodostavat liiton kilpailullisen harrasteliikunnan toimintasisällön. Taulukossa 4 on listattu lajeittain harrastajien määrät. Luvuissa on mukana myös henkilöitä, joilla on kilpailulisenssi useampaan kuin yhteen lajiin. Kilpailulisenssejä omaavia yksittäisiä henkilöitä oli lisenssikaudella 2018-2019 yhteensä 6 706, mikä on 104 henkilöä vähemmän kuin edellisellä lisenssikaudella. Kokonaisuudessaan kilpailulisenssejä oli yhteensä 7 087, mikä on 243 enemmän kuin edellisellä lisenssikaudella.

Lisenssiurheilijoista (seurakysely 2019 aineiston mukaan) vammaisurheilijoita oli 62 (edellisellä kaudella 74) ja eri lajien mastersurheilijoita yhteensä 1 056 (edellisellä kaudella 995). 62 vammaisurheilijasta kaksi oli alle 12-vuotiasta, 21 oli 12-18-vuotiasta ja 39 oli sitä vanhempia urheilijoita.

	0–12 v	13–16 v.	17–34 v.	35 v ja yli	Yhteensä
UINTI					
Miehet	1 043	825	420	368	2 656
Naiset	1 262	1 185	442	195	3 084
Yhteensä	2 305	2 010	862	563	5 740
UIMAHYPYT					
Miehet	180	82	20	18	300
Naiset	170	103	20	10	303
Yhteensä	350	185	40	28	603
TAITOUINTI					
Miehet	53	20	4	2	79
Naiset	123	153	26	11	313
Yhteensä	176	173	30	13	392
VESIPALLO					
Miehet	38	89	79	43	249
Naiset	20	35	45	3	103
Yhteensä	58	124	124	46	352
KAIKKI, SISÄLTÄEN	2 889	2 492	1 056	650	7 087
Vammaisurheilijat					62
Masters-urheilijat, uinti					922
Masters-urheilijat, vesipallo					96
Masters-urheilijat, uimahypyt					28
Masters-urheilijat, taitouinti					10

Taulukko 4. Urheilijamäärät eri lajeissa ikäryhmittäin

Eri lajien urheilijamäärätietojen lähteenä on lisenssirekisteri kaudelta 2018-2019. Vammais- ja mastersurheilijoiden tiedot ovat seurojen antamia tietoja seurakyselyssä (n=120)

Kuviosta 12 nähdään lisenssimäärien kehitys lisenssikaudesta 2012-2013 kauteen 2018-2019 sekä ennuste viisi vuotta eteenpäin. Lisenssiluvut ovat totaolimääriä, eli luvuissa on mukana myös henkilöitä, joilla on kilpailulisenssi useampaan kuin yhteen lajiin.

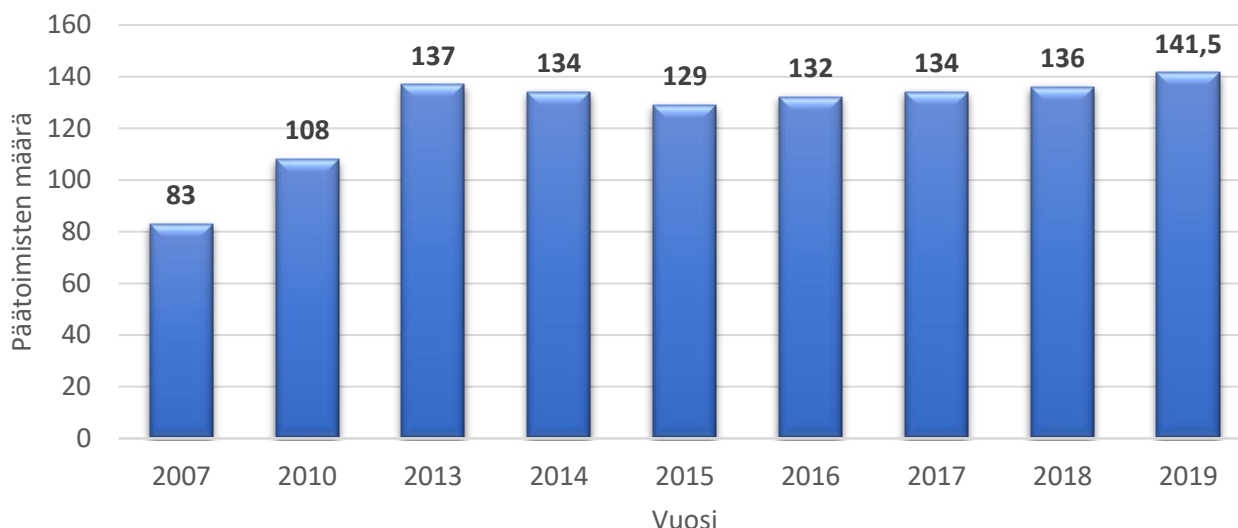
Kuvio 12. Lisenssimäärien kehitys lisenssikaudesta 2012-2013 alkaen sekä kehityksen ennuste viiden vuoden päähän.

5. Seurojen työntekijät ja vapaaehtoiset

Seuroja pyydettiin kirjaamaan toiminnassa mukana olevien päätoimisten, osa-aikaisten ja vapaaehtoisten määrät jaoteltuna eri rooleihin. Henkilömäärien vertailua voidaan tehdä useamman vuoden ajalta. Vertailut antavat hyvää tietoa siitä, mihin suuntaan seurat ovat toimijoidensa kohdalla menossa. Määrätiedot ovat myös mielenkiintoisia vertailussa muiden lajien vastaavien tietojen kanssa.

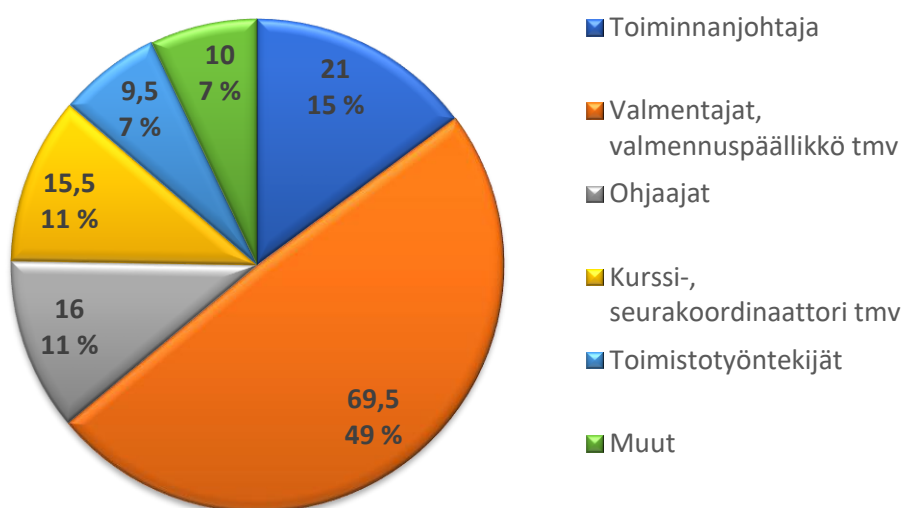
5.1. Päätoimiset työntekijät

Vuonna 2019 työllistettiin 37 seurassa yhteensä 141,5 päätoimista työntekijää (kuvio 14). Vuoteen 2018 verrattuna päätoimisten määrä on noussut 5,5 henkilöllä, kun taas päätoimisia työllistävien seurojen määrä on vähentynyt kahdella. Vuonna 2007 päätoimisia oli seuroissa 83 henkilöä, eli päätoimisten määrä on 12 vuoden aikana lisääntynyt 58,5 henkilöllä (kasvua 70 %). Päätoimisten joukosta löytyy henkilöitä, joilla päätoimisuus täyttyy, mutta tehtävän sisältö koostuu erilaisista rooleista. Tämän lisäksi yleisseuroilla voi olla päätoiminen kokonaan uintijaoston tehtävissä, tai osittain eri jaostojen tai emoseuran kanssa. Päätoimisten määrän kehittymistä vuodesta 2007 lähtien on kuvattu kuviossa 13.

Kuvio 13. Päätösten määrien vertailua eri vuosilta

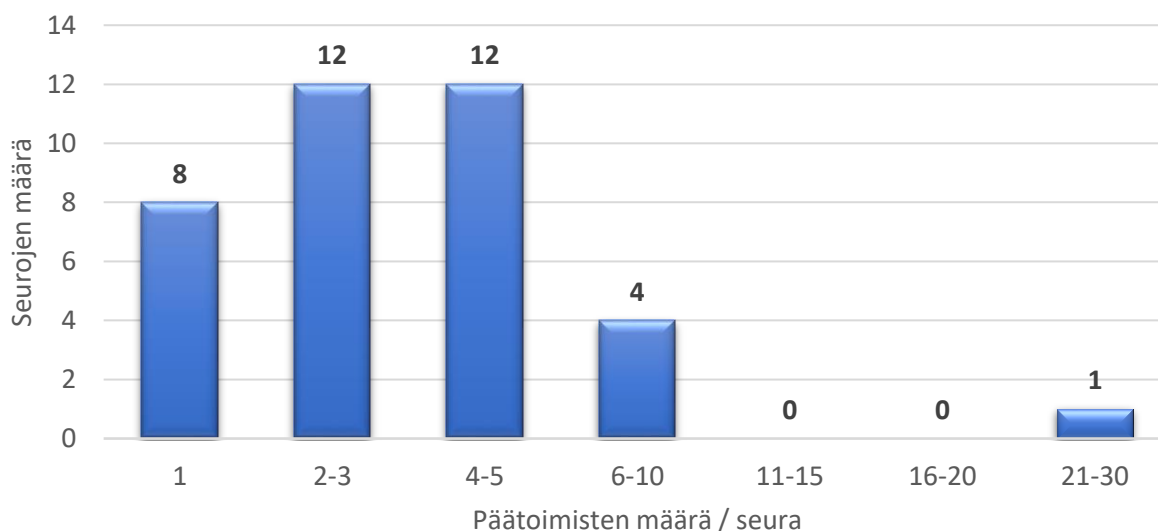
Seurojen päätöisistä 49 prosenttia (69,5 henkilöä) toimi valmentajana, valmennuspäällikkönä tai muussa vastaavassa toimessa ja 15 % (21 henkilöä) toiminnanjohtajana. Ohjaajia oli 11 % (16 henkilöä), kurssi- tai seurakoordinaattoreita 11 % (15,5 henkilöä) ja toimistotyöntekijöitä 7 % (9,5 henkilöä). Muussa roolissa (esim. erilaisissa yhdistelmätoimenkuissa, uinninvalvojina ym.) toimivia oli 7 % (10 henkilöä). Kurssi- tai seurakoordinaattorien määrä on noussut 6,5 henkilöllä, valmentajien 3,5 henkilöllä, toimistotyöntekijöiden 3,5 henkilöllä, toiminnanjohtajien määrä 2 henkilöllä ja ohjaajien määrä 2 henkilöllä. Muissa rooleissa toimivien määrä oli laskenut 12 henkilöllä edellisvuoteen verrattuna. Päätösten määrien kehittymistä toimijaryhmittäin vuosien varrella on kuvattu kuviossa 16.

Kuvio 14. Seurojen päätöiset vuonna 2019, yhteensä 141,5 henkilöä (n=37)

Päätoimisia oli palkattu 37 seuraan, kun vuonna 2018 päätoimisia palkkaavia seuroja oli kaksi enemmän (39). Noin kolmanneksella (32 %) näistä seuroista oli 2-3 päätoimista työntekijää, samoin noin kolmanneksella (32 %) päätoimisia oli 4-5. Reilulla viidenneksellä (22 %) seuroista oli palkattuna yksi päätoiminen henkilö. Yhdellä seuralla oli päätoimisia enemmän kuin 10. Edellisvuoteen verrattuna yhden päätoimisen työntekijän seuroja oli nyt vähemmän (vuonna 2018 näitä oli 31 %). Päätoimisten jakautumista seurojen kesken on kuvattu kuviossa 15.

Päätoimisia valmentajia ja valmennuspäälliköitä oli 31 seurassa, samoin kuin edellisenä vuonna. 20 seurassa oli palkattuna enemmän kuin yksi valmentaja tai valmennuspäällikkö, kun vuonna 2018 tämä toteutui 18 seurassa. Päätoimisia ohjaajia oli neljässä seurassa (vuonna 2018 viidessä seurassa), ja näistä kahdessa oli päätoimisia ohjaajia enemmän kuin yksi.

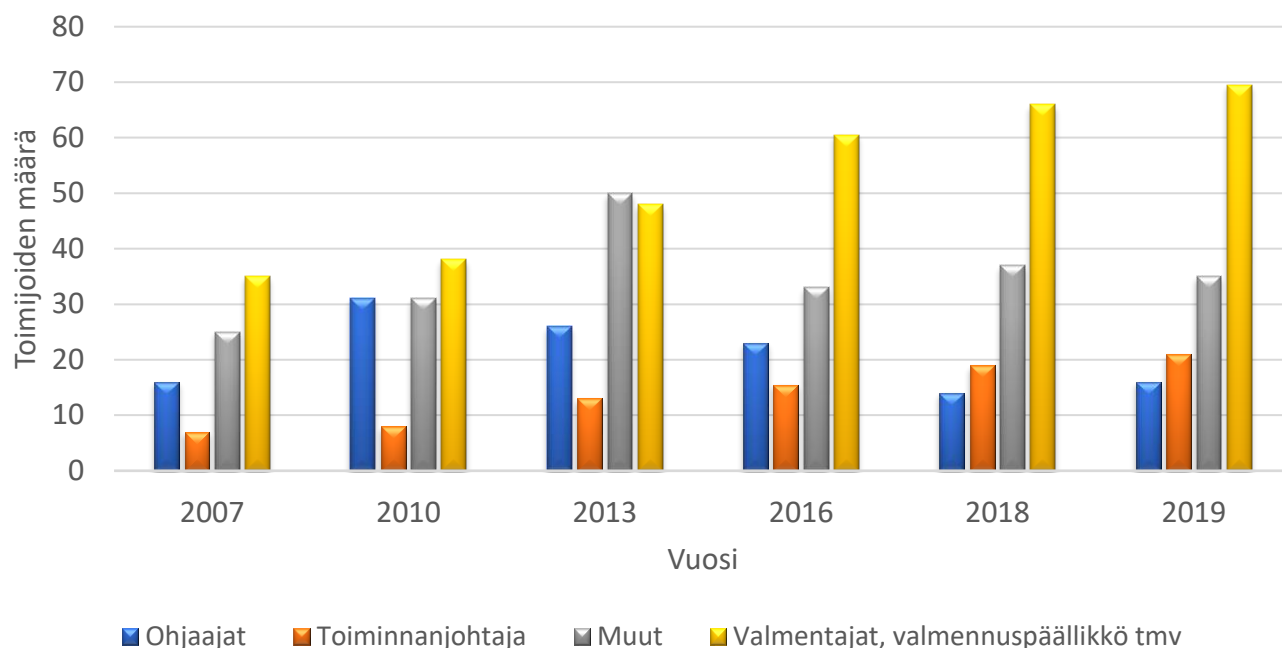

Kuvio 15. Päätoimisten jakautuminen seurojen kesken (n=37)

Kaikissa yli 600 jäsenen seuroissa (19 % seuroista) oli palkattuna vähintään yksi päätoiminen työntekijä. Seuroissa, joissa oli jäseniä korkeintaan 200 (52 % seuroista), oli palkattuna kuusi päätoimista työntekijää yhteensä kahteen seuraan. Hieman yli puolet (53 %) kaikista 141,5:sta päätoimisesta oli palkattuna seuroihin, joissa jäsenmäärä oli korkeintaan 900 (91 % seuroista). Nämä 74,5 päätoimista oli palkattuna yhteensä 26 seuraan. 67 päätoimista (47 % päätoimisista) oli palkattuna 11 suurimpaan seuraan (9 % seuroista), joissa jäseniä oli reilusta 1 000:sta yli 10 000:een. Jäsenmäärältään suurimmassa seurassa, jossa ei ollut yhtään palkattua päätoimista, oli jäseniä noin 550.

Kolmessa seurassa, jossa oli päätoiminen toiminnanjohtaja, ei ollut muita päätoimisia työntekijöitä. 18 seuralla, joilla oli palkattu päätoiminen toiminnanjohtaja, oli muita päätoimisia työntekijöitä yhdestä 21:een. Seuroilla, joilla ei ollut päätoimista toiminnanjohtajaa, oli muita päätoimisia yhdestä neljään henkilöön. Tässä on huomioitava, että työntekijän nimike ei välttämättä kerro täysin työn sisällöstä, ja päätoimisilla voi olla monenlaisia työnkuvien yhdistelmiä nimikkeestä huolimatta.

Päätoimisista 92 % (130 henkilöä) toimi 31:ssä uintiurheilun erikoisseurassa ja 8 % (11,5 henkilöä) toimi kuudessa yleisseurassa. Yleisseuran päätoimiset ovat jossain tapauksissa pelkästään tai lähes pelkästään uintijaoston tehtävissä, kun taas monesti yleisseuran työntekijällä voi olla seurassa monelle lajijaostolle sekä emoseuralle jakautuneita tehtäviä.

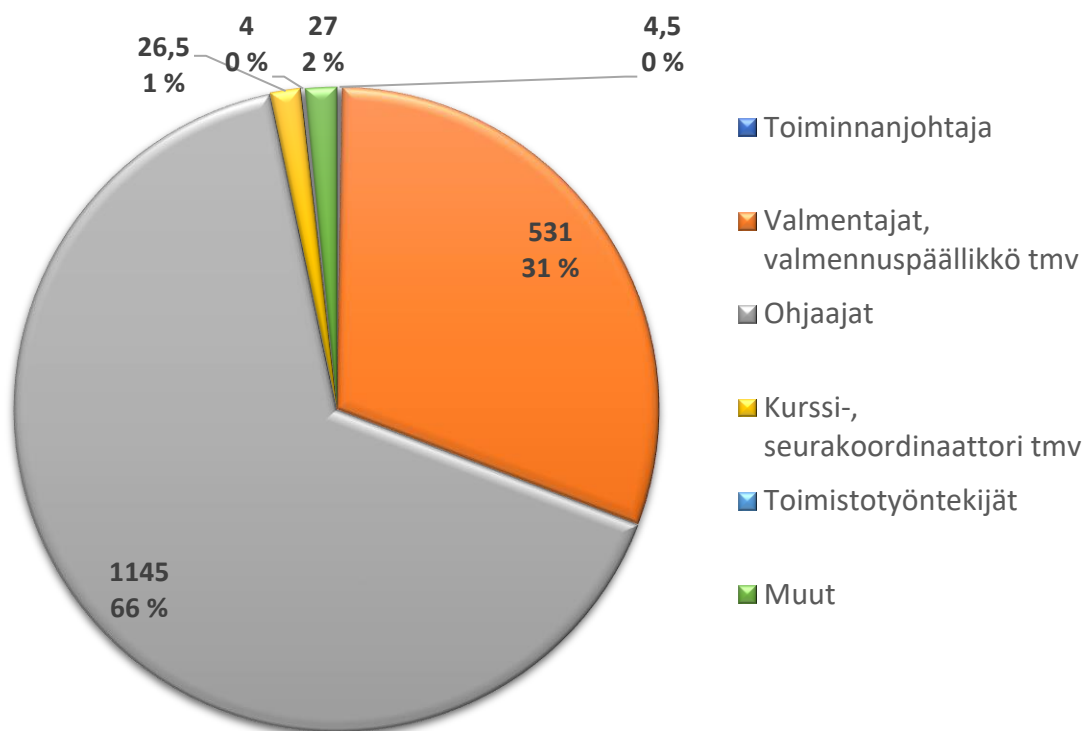

Kuvio 16. Päätoimisten määrien kehittyminen toimijaryhmittäin

Seuroilta kysyttiin myös, onko heillä tavoitteissa lähivuosina palkata päätoimisia työntekijöitä. 18 seuralla (15 %) oli tavoitteena uuden henkilön palkkaus. Valmennus- tai ohjaustoimintaan (esim. päävalmentaja, valmennuspäällikkö, valmentaja, ohjaaja) tavoiteltiin palkkausta 12 seurassa ja toiminnanjohtajan rooliin kahdessa seurassa. Lisäksi mainittiin tavoitteeksi päätoimisen seurakoordinaattorin palkkaaminen, tai useammista eri tehtäväkuvista koostuvan henkilön palkkaaminen. Lähivuosina päätoimisen palkkaamista aikovista 18 seurasta yhdeksän oli sellaista, joilla ei tällä hetkellä ole yhtään päätoimista palkattua henkilöä. Edellisvuoden kyselyssä 22 seuralla oli tavoitteena uuden päätoimisen palkkaus vuoden 2019 aikana. Näistä seuroista kahdeksan onnistui tavoitteessaan. Kaikilla näistä seuroista oli jo ennestään palkattu / palkattuja päätoimisia.

5.2. Osa-aikaiset työntekijät

Osa-aikaisia työntekijöitä seuroissa oli yhteensä 1 738 henkilöä 74 seurassa. Näissä seuroissa osa-aikaisten määrä vaihteli yhdestä 170:een (keskiarvon ollessa 23 osa-aikaista / seura). Edellisvuoteen verrattuna osa-aikaisten määrä on noussut 256 henkilöllä, ja seurojen määrä noussut 12:lla. Kysymyksenasettelussa määriteltiin osa-aikainen työntekijä sellaiseksi ohjaajaksi, valmentajaksi tai muuksi seuratyöntekijäksi, joka saa palkkaa tai palkkiota esimerkiksi tuntipohjaisesti. Kaksi kolmasosaa (66 %) seurojen osa-aikaisista työntekijöistä oli ohjaajia ja vajaa kolmannes (31 %) valmennustyötä tekeviä. Kurssi- tai seurakoordinaattoreita oli 26,5 henkilöä, toiminnanjohtajia 4,5, toimistotyöntekijöitä neljä ja muihin rooleihin tai yhdistelmärooleihin kuuluvia 27 henkilöä. Edellisvuoteen verrattuna valmentajien ja ryhmän muut määrä on noussut 183:lla, ohjaajien 82:lla ja kurssi- tai seurakoordinaattorien määrä 13,5:lla. Muiden roolien kohdalla oli tapahtunut pientä vähentymistä. Seurojen osa-aikaiset työntekijät jaoteltuina rooleittain on kuvattu kuviossa 17.

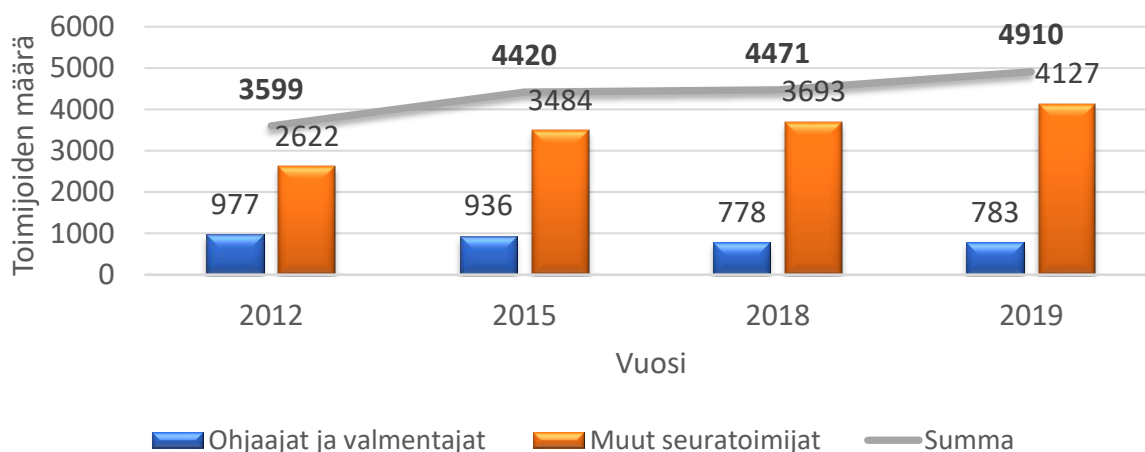

Kuvio 17. Seurojen osa-aikaiset työntekijät, yhteensä 1 738 henkilöä (n=74)

Osa-aikaisia valmentajia ja valmennuspäälliköitä oli 60 seurassa (vuonna 2018 52 seurassa, vuonna 2017 46 seurassa, vuonna 2016 44 seurassa). Näistä 33 seurassa oli yhdestä viiteen osa-aikaista valmentajaa tai valmennuspäällikköä, kahdeksassa seurassa heitä oli kuudesta kymmeneen henkilöä, 11 seuralla 11-19 ja kahdeksalla seuralla heitä oli osa-aikaisena 20 tai enemmän. Osa-aikaisia ohjaajia oli 61 seurassa (vuonna 2018 50 seurassa, vuonna 2017 49 seurassa, vuonna 2016 54 seurassa). Näistä 25 seurassa osa-aikaisia ohjaajia oli yhdestä kymmeneen, 24 seuralla 11-29 ja 12 seurassa heitä oli 30 tai enemmän.

5.3. Vapaaehtoiset seuratoimijat

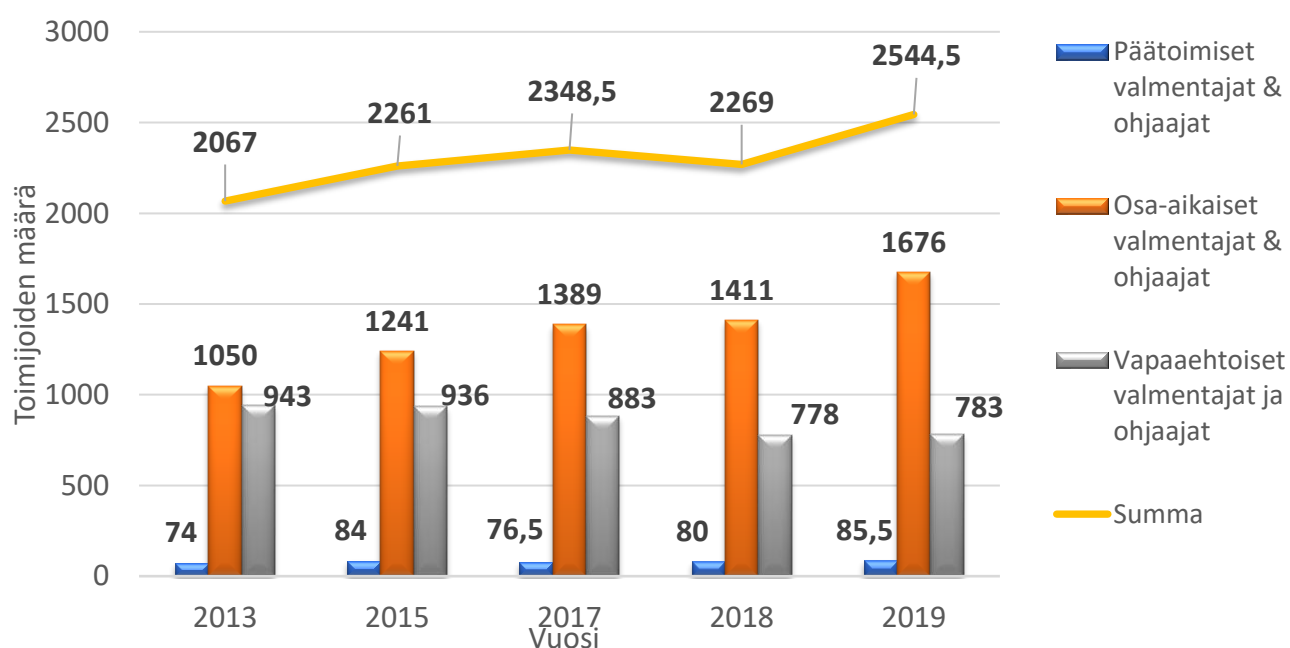
Seuroja pyydettiin kirjaamaan toiminnassa mukana olevien vapaaehtoisten määrä jaoteltuna ohjaajiin/valmentajiin sekä muihin seuratoiminnassa mukana oleviin. Uimaseurojen toiminnassa oli mukana yhteensä 4 910 vapaaehtoista henkilöä, joista 783 (16 %) ohjaajana tai valmentajana, ja 4 127 (84 %) muussa toiminnassa mukana olevia (esim. johtokunta/hallitus, kilpailutoimitsijat, muut aktiiviset). Vapaaehtoisten ohjaajien ja valmentajien määrä on kasvanut edellisvuoteen verrattuna viidellä henkilöllä, kun taas muiden vapaaehtoisten määrä on noussut 434:llä. Vapaaehtoisten määrä on edellisestä vuodesta noussut 439 henkilöllä (kuvio 18).

Kuvio 18. Vapaaehtoisten seuratoimijoiden määrän vertailua eri vuosilta

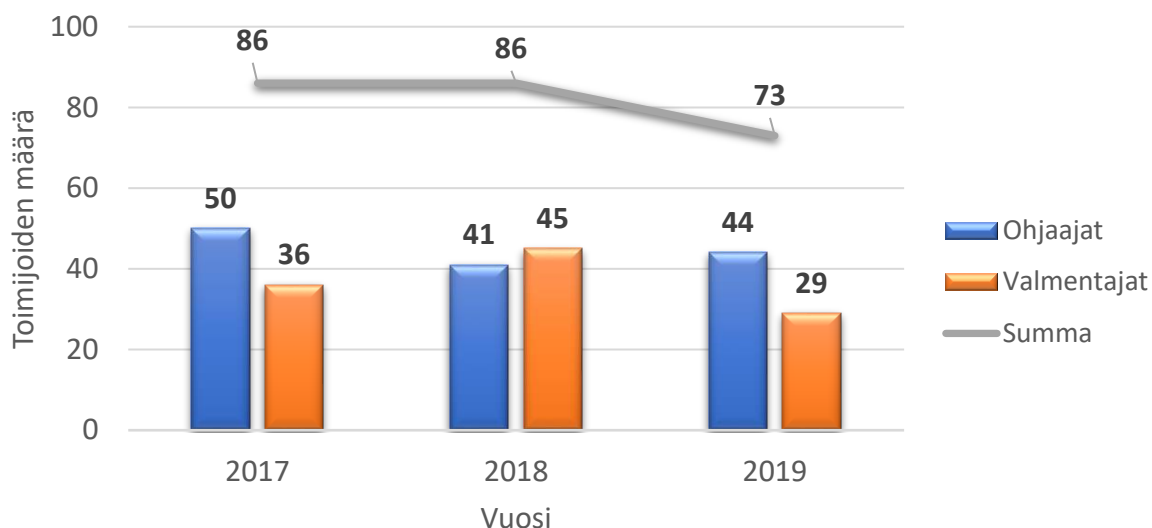
5.4. Seuratoimijat kokonaisuutena

Eri tavoin palkattuja valmentajia ja ohjaajia oli seuroissa yhteensä 1 762 henkilöä, mikä on 271 enemmän kuin edellisenä vuonna. Vastaavien vapaaehtoisten lukumäärä oli 783 (edellisenä vuonna 778), joten yhteensä valmentajia ja ohjaajia oli seuroissa 2 545 henkilöä. Kokonaismäärä on kasvanut edellisvuodesta 276 henkilöllä. Eri vuosien vertailua (kuvio 19) tarkasteltaessa huomataan, että päätoimisten ja osa-aikaisesti palkattujen ohjaajien ja valmentajien määrät jatkavat kasvuaan, kun taas vastaavien vapaaehtoisten toimijoiden määrä on useamman vuoden laskusuunnan jälkeen tasaantunut.

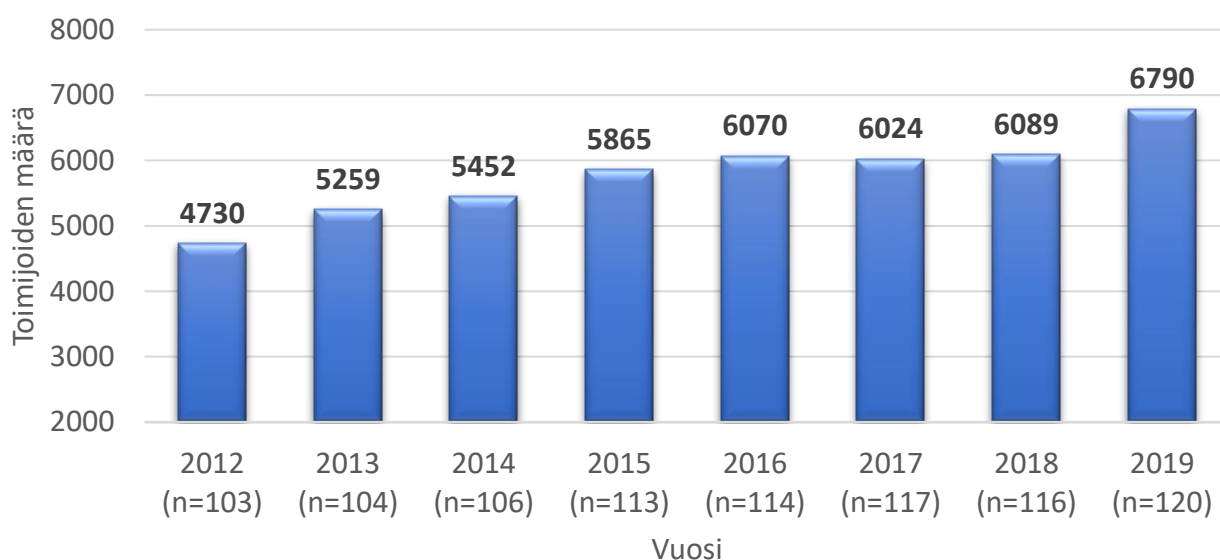
Kuvio 19. Seurojen valmentaja- ja ohjaajamäärien vertailua eri vuosilta

Kyselyssä selvitettiin myös seuran vammaisuinnin / erityisryhmien toiminnassa mukana olevien ohjaajien ja valmentajien määrää. Heitä oli yhteensä 73, joista 44 toimi ohjaajana 17 seurassa ja 29 valmennuksessa 19 seurassa. Edellisvuoteen verrattuna ohjaajien määrä on noussut kolmella, kun taas valmennuksessa toimivien määrä on laskenut 16:lta. Vertailua voidaan tehdä vuodesta 2017 lähtien, kuvio 20.

Kuvio 20. Vammaisuinnin / erityisryhmien toiminnassa mukana olevien ohjaajien ja valmentajien määrä vuosina 2017 - 2019

Kaikkiaan seuratoimijoita (palkatut ja vapaaehtoiset) oli mukana seurojen toiminnassa lähes 6 800 henkilöä. Edellisvuoteen verrattuna toimijoita on tullut lisää yli 700 henkilöä (11,5 % kasvu). Vuoteen 2012 verrattuna toimijoiden määrän kasvu on ollut lähes 44 %, yli 2 000 henkilöä.

Kuvio 21. Seuratoimijoiden kokonaismäärän vertailua eri vuosilta

6. Seurojen käyttämät Uimaliiton palvelut

Kyselyssä listattiin Uimaliiton seuroillensa tarjoamat palvelut, ja seurat merkitsivät ne, joita ne käyttävät.

Suurimmassa osassa seuroja (91 %, tässä n = 137) oli BlueCard -lisenssin haltijoita. Suuri käyttöaste oli myös Uimaliiton tarjoamilla koulutuksilla (81 %) sekä Uimaliiton tarjoamilla seuravakuutuksilla (62 %). Reilusti yli puolet vastaajaseuroista (58 %) käytti uinnin LiveTiming-tulospalvelua sekä oli osallistunut Seura- tai aluefoorumeihin (56 %).

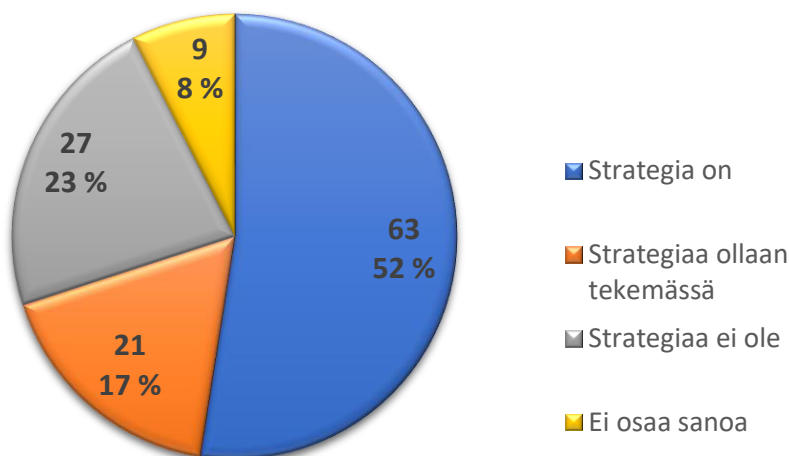
UIMALIITON PALVELU	Palvelua käyttävät seurat % 2015	Palvelua käyttävät seurat % 2018	Palvelua käyttävät seurat % 2019
Blue Card -lisenssi	92 %	90 %	91 %
Ohjaaja-, valmentaja- tai tuomari/toimitsijakoulutus	80 %	79 %	81 %
Seuravakuutukset	57 %	63 %	62 %
Uinnin LiveTiming -tulospalvelu	57 %	57 %	58 %
Seura- tai aluefoorumit		60 %	56 %
Pisara-palvelu	40 %	59 %	41 %
Vesiralli -pinssit	38 %	28 %	34 %
Vesiralli -vihko	32 %	30 %	29 %
Vesitaiturit -vihko ja tarrat	23 %	23 %	23 %
Tekniikkaralli -vihko	21 %	17 %	24 %
Vesipeto -lisenssi (vakuutus)	33 %	25 %	23 %
Luokkamitalit	20 %	18 %	18 %
Tähtiseuraohjelma		16 %	17 %
100 sku -mitali	16 %	17 %	16 %
Ansiomerkit, plaketit, viiri	17 %	16 %	15 %
Seuraleijona	17 %	22 %	12 %

Taulukko 5. Seurojen käyttämät Uimaliiton palvelut (v 2015 n=113, v 2018 n=116, v 2019 n=120)

Yli puolet seuroista (58 %) ilmoitti olevansa jonkun liikunnan aluejärjestön jäsen ja lähes kolmannes (32 %) ei ollut jäsenenä. 10 prosenttia ei osannut sanoa, oliko seura aluejärjestön jäsen vai ei. Yli puolet seuroista (54 %) ilmoitti käyttävänsä liikunnan aluejärjestön koulutuksia tai muita palveluita.

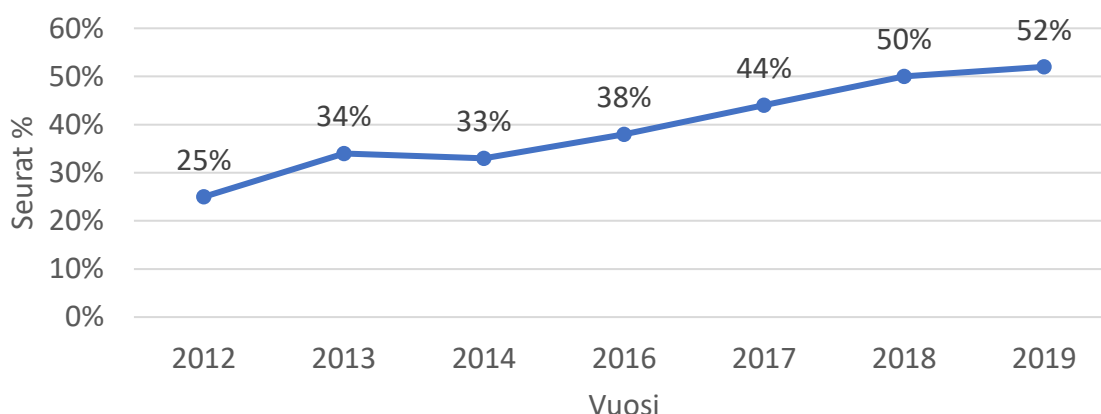
7. Strategiat, liikunnallinen elämäntapa, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo sekä epäasialliseen käytökseen puuttumisen mallit seurojen toiminnassa

Suomen Uimaliiton strategiapäivitys 2017-2020 hyväksyttiin syyskokouksessa 2016. Tiettyjen strategisten tavoitteiden saavuttamista seurataan seurakyselyn avulla, ja strategiaan liittyen kyselyssä selvitettiin seurojen tilannetta oman strategian näkökulmasta sekä liikunnallisen elämäntavan ja tasa-arvon edistäjinä ja toteuttajina.

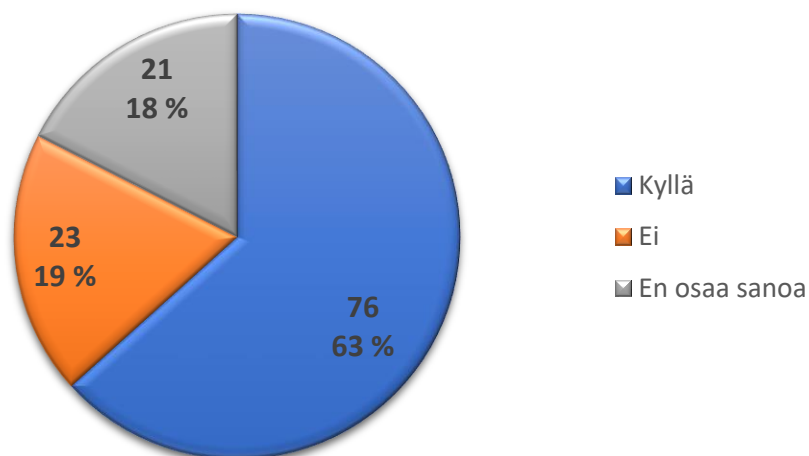
Kuvio 22. Seurojen voimassa olevat strategiat tai pitkän tähtäimen suunnitelmat (n=120)

Seuroista 69 prosentilla oli voimassa oleva strategia tai pitkän tähtäimen suunnitelma tai sitä oltiin parhaillaan tekemässä. Vuonna 2018 vastaava luku 68 %. Kyselyajankohtana 52 %:lla seuroista oli strategia, vajaalla viidenneksellä (17 %) seuroista strategiaa ollaan tekemässä, kun taas vajaalla neljänneksellä seuroista (23 %) sellaista ei ollut, eikä se ollut tekeillä. Strategioiden tai pitkän tähtäimen suunnittelu on seuroissa selvästi lisääntynyt vuosien varrella (kuvio 20).

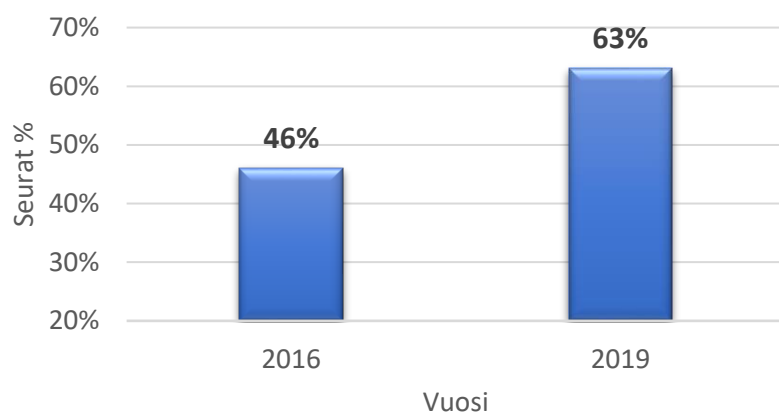

Kuvio 23. Seurojen strategiat vuosina 2012-2018 (v 2012 n=103, v 2013 n=104, v 2014 n=105, v 2016 n=114, v 2017 n=117, v 2018 n=116, v 2019 n=120)

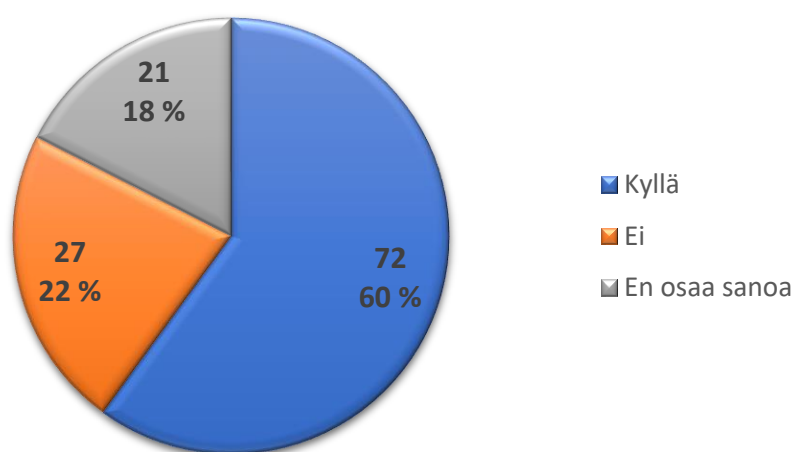
Kyselyssä selvitettiin, onko seurojen strategioissa kirjattuna tavoitteena liikunnallisen elämäntavan ja / tai harraste- ja terveyttä edistävän liikunnan toteuttaminen. Liikunnallinen elämäntapa sisältyi 76 seuran (63 %) strategiaan kirjattuna tavoitteena (kuvion 22 mukaan 63 seuralla oli olemassa oleva strategia) (kuvio 24) ja harraste- ja terveyttä edistävän liikunnan toteuttaminen oli kirjattuna 72 seuran (60 %) strategiassa (kuvio 26). Kuvioissa 25 ja 27 on kuvattu näiden asioiden esiintymistä vuosina 2016 ja 2019. Molempien teemojen esiintyminen seurojen strategioissa on kasvanut vuodesta 2016, mikä onkin ollut Uimaliiton strategisena tavoitteena.

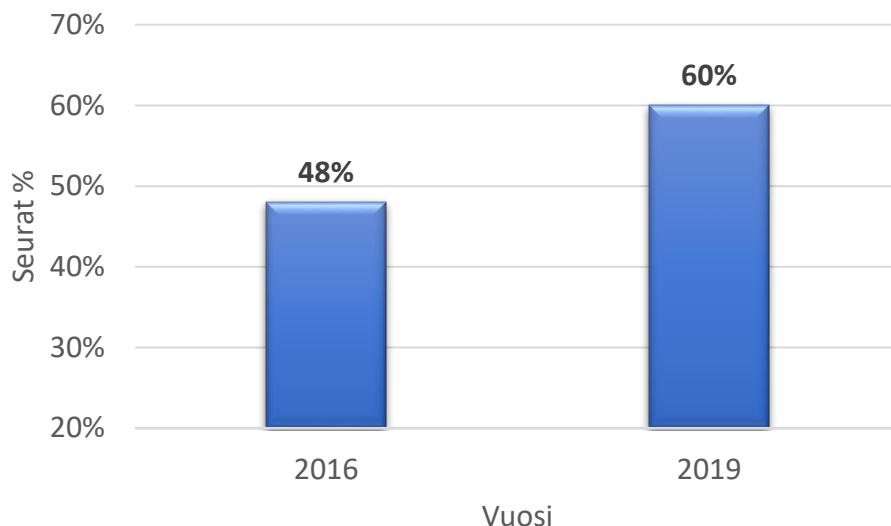
Kuvio 24. Liikunnallisen elämäntavan edistäminen kirjattuna seuran strategiassa (n=120)

Kuvio 25. Liikunnallisen elämäntavan edistäminen kirjattuna seuran strategiassa vuosina 2016 (n=114) ja 2019 (n=120)

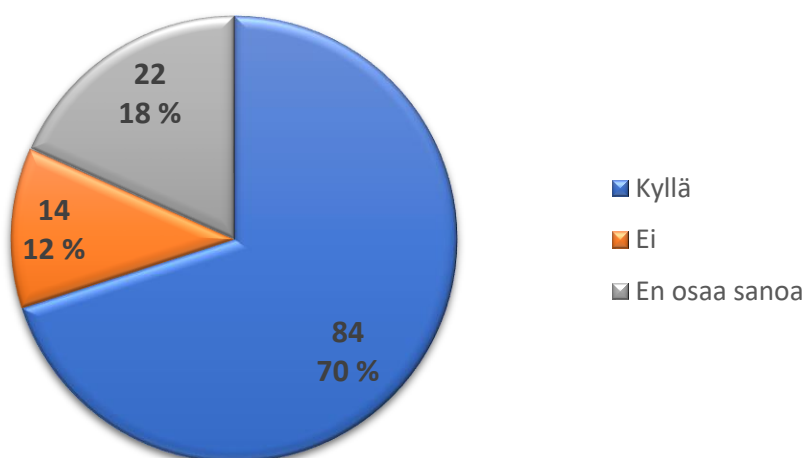
Kuvio 26. Harraste- ja terveyttä edistävän liikunnan toteuttaminen kirjattuna seuran strategiassa (n=120)

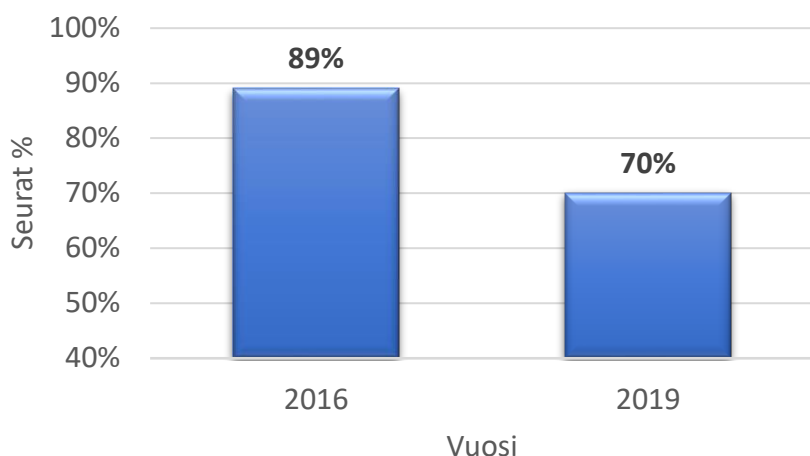
Kuvio 27. Harraste- ja terveyttä edistävän liikunnan toteuttaminen kirjattuna seuran strategiassa vuosina 2016 (n=114) ja 2019 (n=120)

Suurin osa seuroista (70%) ottaa toiminnassaan huomioon yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon näkökulman (kuvio 28). 69 seuraa kirjasi huomioitaan yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta seurassa. Moni seura mainitsi näiden asioiden olevan kirjattuna seuran arvoihin sekä toimintakäsikirjaan. Erityisesti mainittiin toiminnoissa toteutuvan ikään, sukupuoleen, kansallisuuteen tai taitotasoon liittyvä tasa-arvoinen kohtelu. Vammaisumareiden ja erityistä tukea tarvitsevien harrastajien yhdenvertainen kohtelu mainittiin useamman kerran, samoin vähävaraisten perheiden erilaiset tukitoimet, jotta harrastaminen olisi yhdenvertaisesti mahdollista myös heille. Kiusaamiseen, syrjimiseen ja epäasialliseen käytökseen puuttuminen sekä yhteisten pelisääntöjen rakentaminen ja niiden noudattaminen oli mainittu monessa vastauksessa kuten myös se, että toimijoiden kanssa käydään säännöllisiä keskusteluja näiden asioiden huomioimiseksi.

Kuviossa 29 kuvataan yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon näkökulman huomioiminen seurojen toiminnassa vuosina 2016 ja 2019. Teeman huomioiminen seuroissa on selkeästi vähentynyt. Yhtenä selittävänä tekijänä tässä voi olla aiheen voimakas esilläolo viime vuosina sekä toimintamallien rakentuminen tämän ympärille. Voi olla, että seurat ovat selkeämmin sisäistäneet asian, ja tunnistavat myös puutteet omassa toiminnassaan asian käsittelyssä tai toimintamallien käyttöönotossa.

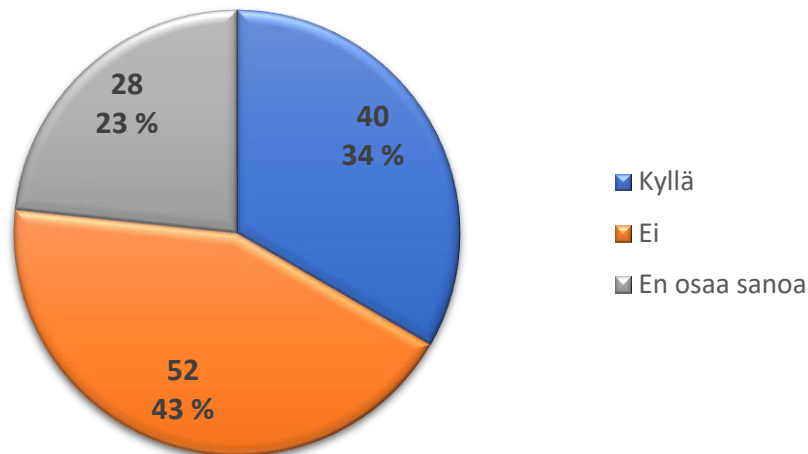

Kuvio 28. Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon näkökulman huomioiminen seurojen toiminnassa (n=120)

Kuvio 29. Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon näkökulman huomioiminen seurojen toiminnassa vuosina 2016 (n=114) ja 2019 (n=120)

Seuroilta kysyttiin tässä kyselyssä ensimmäistä kertaa häirintään ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumisen toimintamalleista ja niiden olemassaolosta seurassa. Reilulla kolmanneksella (34 %) seuroista toimintamalli oli olemassa, lähes neljännes seuroista (23 %) ei osannut vastata tähän, ja 43 % seuroista toimintamallia ei ollut. 37 seuraa kirjasi nostoja, otteita tai pääpiirteitä toimintamallistaan häirintään ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumisesta. Osa seuroista kirjasi myös linkin kotisivuilleen, mistä toimintamalli löytyy. Usea seura mainitsi kirjausten olevan osittain vielä työn alla.

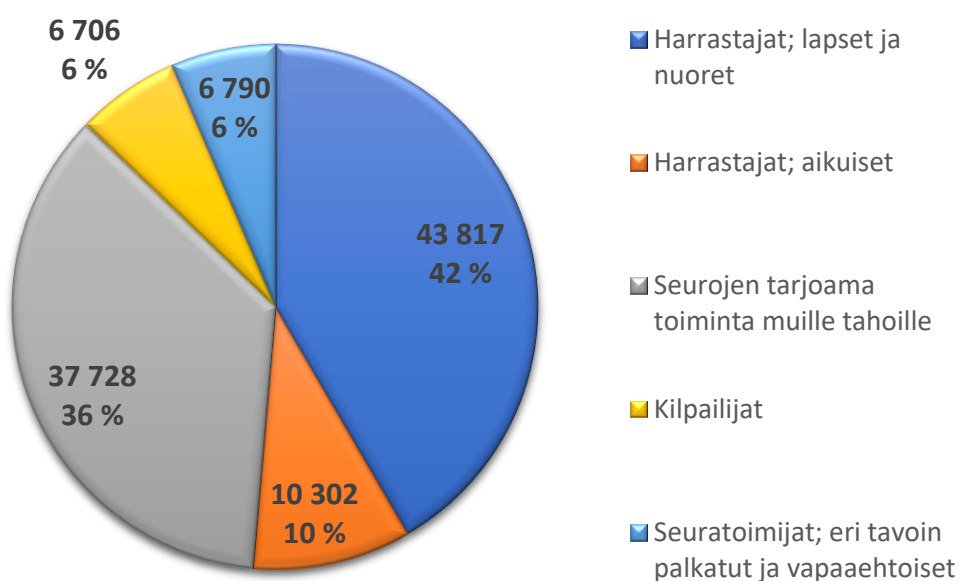

Kuvio 30. Seurojen toimintamallien olemassaolo häirintään ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi

8. Yhteenveto

Uimaliiton jäsenseuroissa liikkuu ja toimii yli 100 000 lasta, nuorta ja aikuista: 91 847 harrastajaa (tässä mukana seurojen muille tahoille, kuten kouluille, päiväkodeille, yhteistyötahoille järjestämä toiminta), 6 790 kilpailijaa ja 6 790 seuratoimijaa. Määrä on noussut viime vuodesta lähes 7 000 henkilöllä, mikä johtuu lasten ja nuorten ei-kilpailullisen harrastajamäärän kasvusta, seurojen muille tahoille tarjoaman toiminnan sekä seuratoimijoiden määrän kasvusta. Ensimmäistä kertaa seurantavuosien aikana (vuodesta 2012 lähtien) liikkujien ja toimijoiden määrä ylitti nyt tuon 100 000 henkilön rajan. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 98 425. Seurojen jäsenmäärä on kasvanut edellisvuoteen verrattuna lähes 1 000 henkilöllä, ollen nyt yli 52 000. Seurojen koko jäsenmäärällä mitattuna vaihtelee alle kymmenestä yli 10 000:een. Yli puolet seuroista (52 %) on korkeintaan 200 jäsenen seuroja ja 73 % seuroista korkeintaan 400 jäsenen seuroja. Kuudella prosentilla (6 %) seuroista jäsenmäärä ylittää 1 200 henkilöä. Huomionarvoista ja tärkeää on huomioida nämä eri kokoiset seurat liiton palvelujen ja toiminnan suunnittelun näkökulmasta.

Lasten ja nuorten ei-kilpailullisessa harrastetoiminnassa mukana olevien määrä on noussut edellisvuoteen verrattuna lähes 3 300:lla, mikä tarkoittaa 8 % kasvua. Jäsenten osuus näistä harrastajista on 87 %, kun se vielä vuonna 2016 oli 80 %. 89 seuraa (74 %) järjesti toimintaa alle kouluikäisille, tarjoten esimerkiksi vauva – ja perheuintia, Vesipeuhuloita sekä eritasoisia uimakouluja. Yhteensä 111 seuraa (93 %) (vuonna 2018 107 seuraa) järjesti lasten ja nuorten ei-kilpailullista harrastetoimintaa.

Kuvio 31. Uimaliiton jäsenseuroissa ja niiden avulla liikkuu ja toimii 105 343 henkilöä (n=120)

Seurojen kouluille järjestämässä toiminnassa oli mukana yli 31 000 oppilasta, mikä on noin 3 300 enemmän kuin edellisenä vuonna. Vesisankarit-hankkeen toteuttamisessa oli kuluneena vuonna mukana yli 30 seuraa, ja 81 tapahtumassa (joista 22 oli koululaistapahtumaa) tavoitettiin yli 16 000 henkilöä. Tämä toiminta on ollut edelleen hyvä lisä seurojen mahdollisuuksiin päästä mukaan koulujen toimintaan ja tavoittaa lisäksi seuran ulkopuolisia perheitä.

Seurojen järjestämään aikuisten kunto- ja harrasteliikuntatoimintaan osallistui edellisvuoden tapaan vähän yli 10 000 henkilöä. Näistä 71 % oli seuran jäseniä, kun vuonna 2018 jäseniä oli 63 %. Kasvu harrastajien jäsenyydessä onkin ollut tavoiteltava suuntaus. Yhteensä 99 seuraa (83 %) järjesti harrastetoimintaa aikuisille, mikä on 10 seuraa enemmän kuin vuonna 2018.

Seurojen työllistävä vaikutus jatkuu edelleen suurena, ja monet nuoret saavatkin ensimmäiset työkokemuksensa seuransa ohjaajana tai valmentajana. Päätoimisia työntekijöitä on 37 uimaseurassa yhteensä 141,5, mikä on 5,5 enemmän kuin edellisenä vuonna. Päätoimisia palkkaavia seuroja on vastaavasti kaksi vähemmän. Vuonna 2007 päätoimisia oli seuroissa 83 henkilöä, eli päätoimisten määrä on 12 vuoden aikana lisääntynyt 58,5 henkilöllä (kasvu 70 %). Valmentajia ja ohjaajia on seuroissa yli 2 500, joista hieman alle 800 tekee työtään vapaaehtois pohjalta. Valmentajien ja ohjaajien kokonaismäärä on kasvanut edellisvuodesta 276 henkilöllä. Tämän kokonaismäärän sisällä huomataan, että päätoimisten ja osa-aikaisesti palkattujen ohjaajien ja valmentajien määrät jatkavat kasvuaan, kun taas vastaavien vapaaehtoisten toimijoiden määrä on useamman vuoden laskusuunnan jälkeen tasaantunut.

Seuratoimijoiden kokonaismäärä (päätoimiset, osa-aikaiset ja vapaaehtoiset) on kasvusuunnassa, määrän ollessa nyt lähes 6 800. Edellisvuoteen verrattuna toimijoita on tullut lisää yli 700 henkilöä (11,5 % kasvu). Vapaaehtoistyön merkitys ja vetovoima näyttää edelleen pitävän pintansa seuratoiminnassa, vapaaehtoisia oli mukana lähes 5 000 henkilöä, yli 400 enemmän kuin edellisenä vuonna. Jotta kasvusuunta jatkuu tulevinakin vuosina, on seuroissa syytä pitää vapaaehtoisista erityisen hyvää huolta ja huomioida niin vanhat konkarit kuin uudet tulokkaatkin. Jokaisen työpanos on seuralle äärettömän tärkeä. Tulevaisuutta ajatellen on hyvä pysyä perillä vapaaehtoistoiminnan muutoksista. Minkälaiseen ja kuinka sitovaan toimintaan on halukkuutta? Sitoutuminen pitkäjänteiseen toimintaan voi olla vähenemässä, mutta lyhytkestoisempiin ja kertaluontoisiin tehtäviin voi löytyä halukkuutta entistä enemmän. Millä tavoin tämä voidaan ottaa seuroissa huomioon siten, että vapaaehtoisen toimijan intressit ja seuran tarpeet kohtaavat? On tärkeää löytää tulevana vuosina yhdessä uusia tapoja ja muotoja innostaa yhä useampi toimija mukaan tekemään ja kokemaan upeaa seuratoimintaa.

Seurat suunnittelevat toimintaansa selvästi entistä pitkäjänteisemmin. Yli puolella seuroista (52 %) toimintaa ohjasi voimassa oleva strategia, kun taas Uimaliiton strategiakauden 2016-2020 alkaessa strategia oli luotu 38 % seuroista. Reilulla kolmanneksella (34 %) seuroista oli olemassa toimintamalli häirintään ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi. Teema on hyvin ajankohtainen ja toimintamalleja sekä materiaaleja toiminnan tueksi on saatu jakoon seurojen hyödynnettäväksi muutaman viimeisen vuoden aikana enenevässä määrin. Jatkossa onkin mielenkiintoista seurata, miten tietoisuus asiasta ja toimintamallit ja -tavat lähtevät seuroissa leviämään. Liittotasolla aihetta on syytä tuoda entistä enemmän seuroille tutuksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö painottaa edelleen seuratoiminnan kehittämistukikriteereissä matalan kynnyksen harrastetoimintaa ja yhdenvertaisia harrastamismahdollisuuksia. Harrastajien määrät ovat seuroissa noususuunnassa, varsinkin lasten ja nuorten harrastetoiminnassa. Samalla suuri osa seuroista kamppailee saman haasteen kanssa, eli lisää harrastajia ei voida ottaa, koska tilat ja allasajat eivät riitä. Ongelma ei koske pelkästään kilparyhmiä, vaan esimerkiksi uimaopetuspuolella jonot toimintaan voivat olla pitkät. Samanlaiset jonot voivat olla vastassa myös kunnan järjestämässä opetustoiminnassa ja tämä aiheuttaaakin kestäättömän ongelman. Uimaopetuksen piiriin eivät pääse kaikki halukkaat. Tätä harrastamisen haastetta eivät yksin uimaseurat voi ratkaista, vaan siihen tarvitaan yhteistyötä liiton ja kuntien kanssa. Täytyy kuitenkin muistaa, että seurat toimintaympäristöineen ovat kukin erilaisia ja samoja haasteita ei kohdata kaikkialla.

On tärkeää nähdä seuratoiminta laaja-alaisesti ja moniarvoisena. Ei-kilpailullinen harrastetoiminta ja kilpaurheilu voivat toimia seurassa yhtä elinvoimaisina ja toisaalta myös seurojen erikoistuminen on mahdollista ja arvokasta. Olennaista on seuran oma yhteinen visio ja näky tulevaisuudestaan, ennakointi sekä kyky reagoida toimintaympäristön muutoksiin. Seuroilla onkin entistä enemmän strategioita tai pitkän tähtäimen suunnitelmia, mikä antaa tulevaisuuden kohtaamiseen hyvät eväät. Seuroissa, kuten liitossakin, pitää kuitenkin olla myös muutosvalmiutta ja uudistuskykyä, jos ja kun siihen on tarvetta. Vuoden 2020 koronapandemia muuttaa rajulla tavalla seurojen toimintaa poikkeusoloissa ja siihen tilanteeseen ei yksikään toimija ollut kyennyt varautumaan. Tätäkin raporttia kirjoitettaessa maan kaikki uimahallit ovat suljettuina ja kokoontumiset kielletty.

Urheilumaailmassa, kuten myös uimaseuroissa, on kuitenkin onnistuttu luovilla ratkaisulla ja varsinaisella digiloikalla kehittämään urheilijoiden etäharjoittelua. Kaipuu altaalle, omaan ryhmään harjoittelemaan, oppimaan ja kilpailemaan on kova. Kun tilanteen normalisoitumiseen saakka päästään, olemme kenties yhdessä oppineet jotain uusia toimintatapoja, joita voidaan ylläpitää jatkossakin. Ehkä yhdessä tekemisen ja olemisen arvo ja merkityskin kasvaa poikkeusolojen myötä. Valmentajan ja urheilijan, uimaopettajan ja pikku-uimarin, seuran puheenjohtajan ja vapaaehtoisen kisatoimitsijan kasvokkain tapahtuvaa vuorovaikutusta kun ei etäyhteyksin kuitenkaan voida täysin korvata.

Uimaliitto yhdessä jäsenseurojensa ja yli 100 000 liikkujan ja toimijan kanssa jatkaa vallitsevasta tilanteesta huolimatta edelleen hyvää työtä innostuneella porukalla. Vedessä on virtaa ja altailla kohdataan, kun taas on sen aika!

